Oikeusrekisterikeskus
Rekisteripäällikkö Teemu Mikkola
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

21/4/2017 69/00/2016

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Viite: U 13/2016 vp, komission direktiiviehdotus ECRIS-rikosrekisteritietojen vaihdosta (kolmansien valtioiden kansalaiset), täydentävä jatkokirjelmä

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO

Oikeusrekisterikeskus pitää kolmansien maiden kansalaisten rikosrekisteritietojen tarkoituksenmukaisen tiedonvaihdon mahdollistamista kannatettavana. ECRIS –tiedonvaihto toimii tällä hetkellä Oikeusrekisterikeskuksen näkökulmasta tehokkaasti EU –kansalaisten osalta ja on perusteltua laajentaa tiedonvaihto koskemaan myös kolmansien maiden kansalaisia.

Muutokset direktiiviehdotukseen (KOM (2016) 7 lopullinen)

Alkuperäisen direktiiviehdotuksen mukaisen hajautetun indeksijärjestelmän lisäksi, komissio teki toteutettavuustutkimuksen myös keskitetystä indeksijärjestelmästä. Tarve keskityn järjestelmän toteutettavuuden selvittämiseen, nousi esiin kevään 2016 aikana komission teknisissä asiantuntijakokouksissa, joissa Oikeusrekisterikeskus on kannattanut myös keskitettyjen vaihtoehtojen selvittämistä.

Kesäkuussa 2016 OSA-neuvostossa on vahvistettu jäsenvaltioiden enemmistön kanta, jonka mukaan kolmansien maiden kansalaisten henkilötietoja sisältävän indeksirekisterin toteutusvaihtoehtona on hajautetun järjestelmän sijasta keskitetty järjestelmä.

Oikeusrekisterikeskuksen arvion mukaan keskitetty indeksijärjestelmä on hyväksyttävä, edellyttäen että tietosuojaa koskevista säännöksistä saadaan asianmukaiset ja henkilötietojen suojauksen riittävä taso varmistetaan teknisin keinoin.

Vaikutukset tietojärjestelmiin

Alkuperäisen direktiiviehdotuksen vaikutuksia tietojärjestelmille on selvitetty kesän ja syksyn 2016 aikana poliisihallinnon ja oikeusministeriön hallinnonalan yhteistyöryhmässä [1].

[1] Poliisin ja oikeusministeriön hallinnonalan tietohallintoasioita ohjaava POOL7-yhteistyöryhmä päätti toukokuussa 2016 asettaa toimintansa tueksi työryhmän selvittämään komission direktiiviehdotuksen vaikutuksia poliisin ja oikeushallinnon tietojärjestelmiin. Työryhmän toimikausi loppui 2016 vuoden lopussa.

Oikeusrekisterikeskus
Rekisteripäällikkö Teemu Mikkola
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

21/4/2017 69/00/2016

Kokonaisuutena arvioiden kyse on merkittävästä muutoksesta. Suurimmat muutokset koskevat uuden indeksirekisterin perustamista, rekisterien tietosisällön muutoksia ja järjestelmäintegraatioita oikeushallinnon ja poliisin välillä. Merkittäväksi muutoksen tekee se, että rikosprosessiin liittyy monta eri tietojärjestelmää, joita muutokset koskettavat. Oikeusministeriön hallinnonalalla muutokset koskettaisivat ainakin Oikeusrekisterikeskusta, syyttäjäsektoria ja tuomioistuinsektoria. Työryhmän yksimielisen näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista olisi, että tietojärjestelmiin vaadittavat muutokset toteutettaisiin yhteistyössä käynnissä olevien suurten tietojärjestelmähankkeiden, oikeusministeriön AIPA -hankkeen ja poliisihallinnon VITJA-hankkeen kanssa.

Rikosrekisteritietojen luovuttamista koskevat periaatteet ja rekisterinpito

Oikeusrekisterikeskuksen yhtyy valtioneuvoston kantaan ja katsoo, että ECRIS-yhteistyössä lähtökohtana tulee olla periaate, jonka mukaan rikosrekisteritiedon luovuttamisesta päättää se jäsenvaltio, jonka tiedoista on kyse. Uudella asetuksella ei tule muuttaa tätä periaatetta.

Oikeusrekisterikeskus haluaa lisäksi korostaa, että keskitettyyn järjestelmään kansallisesta rikosrekisteristä toimitettujen henkilötietojen muutokset ja poistot tulisi edelleen tapahtua kansallisia rekisterisäädöksiä noudattaen, eikä kansallista lainsäädäntöä ole tältä osin tarpeellista harmonisoida.

Sormenjälkitietojen käytön laajuus ECRIS -yhteistyössä

Rikoksesta epäillyn tunnisteiden kerääminen ja tallentaminen on poliisiviranomaisten tehtävä. Sormenjälkitietojen käytön laajuuden määrittäminen CATS-komitean asiakirjan vaihtoehtojen mukaisesti tulee vaikuttamaan ensisijaisesti poliisin tehtäviin. Esitettyjen vaihtoehtojen erot konkretisoituvat Oikeusrekisterikeskukselle lähinnä vaadittavien tietojärjestelmämuutosten, tietojärjestelmäkapasiteetin ja henkilöresurssien osalta. CATS-komitean asiakirjan eri vaihtoehtojen resurssivaikutuksia ei ole arvioitu.

Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arviointi perustuu annettuun direktiiviehdotukseen. Kustannusvaikutusarvio on mahdollista tehdä, kun komissio antanut uuden asetusehdotuksen kesäkuussa 2017 ja tarkempi vaikutusarvio koskien tietojärjestelmämuutoksia, kun tekniset vaatimukset on saatu selville.